

A·38 Biokultura ikasgeletan: zientzia, biodibertsitatea eta parte-hartze aktiboa 01

Kurtsoa/Maila

- 1. DBH
- 2. DBH
- 3. DBH
- 4. DBH
- 1. Batxilergoa
- 2. Batxilergoa

Datak

2026ko iraila – 2026ko abendua

Ikaskuntza-arloak

Biodibertsitatea
 Biokultura
 Biologia
 Digitalizazioa
 Ekologia
 Geologia
 Kultura zientifikoa
 Teknologia
 Besteak

Jarduera formatua

Aditua ikasgelan

Hizkuntza

Euskara

Irismen geografikoa

Gipuzkoa

Jarduera ematen duen erakundea

Biok Elkarte

Biokultura ikasgeletan: zientzia, biodibertsitatea eta parte-hartze aktiboa. Jarduera honen helburua da irakasleak eta ikasleak naturarekin birkonektatzea, kultura zientifikoa areagotzea, ingurumen-arazoekiko sentikortasuna sustatzea, zientziarekiko ulermena eta interesa areagotzea, eta gazteentzako zientzia errealeko eta ikerketako hezkuntza-aukerak irekitzea.

Biodibertsitateari eta kulturari buruzko “Biokultura” zientzia-dibulgazioko dokumentalaren presentziako proiektioaren inguruan egituratzen da proposamena, eta, horrekin batera, gai horri buruzko aurkezpena eta elkarrizketa egiten dira ikasleekin. Aurkezpena Biok taldeko pertsona kualifikatu batek egingo du, eztabaida dinamizatuko du, hausnarketa kritikoa sustatuko du eta ikasleek bizitzarekin eta naturarekin duten harremana hobetzeko ekintzak proposatuko ditu.

Ikus-entzunezko edukiaren eta adituarekiko elkarrekintzaren bidez, ezagutza zientifikoak eskuratzea eta ingurumen-kontzientzia aktiboa garatzea sustatzen da, banakako zein taldeko ekintzara bideratua.

Ikasleek beren biokultura-maila identifikatzeko aukera izango dute, eta, gainera, herritarren zientziari

eta biodibertsitateari buruzko oinarrizko trebakuntza jasoko dute, espezieak identifikatzeko eta tokiko biodibertsitatea mapeatzeko. Esperientzia honek konpetentzia zientifiko eta digitalak lantzea, naturalismo digitalean hasia eta herritarren zientzia proiektu batean parte hartzea ahalbidetzen du.

Hala nahi duten ikastetxeek material didaktikoak eskatu ahal izango dituzte (protokoloak, gidak eta bideoak). Material horien bidez, herritarren zientziari eta biodibertsitateari buruzko beren proiektua sortu ahal izango dute, eta biodibertsitatea mapatu ahal izango dute ikastetxetik gertu dauden inguruneetan, ikasleek parte hartuz eta aldez aurretik izandako esperientziei jarraituz, hala nola “Gipuzkoako Biodibertsitateari buruzko Datu Irekiak 2025” programari.

Aurrez aurreko emanaldi baterako plazak mugatuta daude. Hala ere, Gipuzkoako ikastetxe guztiek dokumentalaren kopia bat eskuratu ahal izango dute.

STEM Deskribatzaileak

STEM 2

STEM 4

STEM 5

STEM 6

Baliabideak

Baliabide materialak

Ikastetxearen ardura izango da jarduera garatzeko egokia den foroa edo auditoriuma hautatzea eta egokitzea. Gune horrek baliabide teknikoak izan behar ditu dokumentala proiektatzeko, aurkezpena egiteko eta galdera-eta elkarrizketa-saioa egiteko. (Pantaila, proiektorea, mikrofonoa, altzariak...)

Baliabide ekonomikoak

Ez dira behar

Informazio gehiago

biok.org

A·38 Biokultura ikasgeletan: zientzia, biodibertsitatea eta parte-hartze aktiboa 02

GARAPENA

Prestaketa fasea

Irakasle-Profesionala: Biook taldeko pertsona bat jardueraren ardura duten irakasleekin elkartuko da online dei baten bidez, jardueraren azalpen labur bat egiteko, nola egingo den azaltzeko eta irakasleen zalantzak argitzeko.

Gutxi gorabeherako dedikazioa:
30 minutu

Aurretiko lana ikasgelan: Ikasleek biokulturari eta biodibertsitateari, seigarren desagertzeari, baliabide edo funtzio ekosistemikoei, biodibertsitatearen eta klima-aldaketaren eta arriskuan dauden espezieen arteko erlazioari buruzko ikerketa bat egitea gomendatzen da. Gainera, parte hartzen duten ikastetxeek gida bat jasoko dute, ikasleek galderak egiteko artea ezagut dezaten.

Gutxi gorabeherako dedikazioa:
60 minutu

Garatze fasea

Jarduerak 90 minutuko iraupena izango du eta modu dinamiko eta parte-hartzailean garatuko da.

Biook-eko arduradunak sarrera labur bat egin ondoren, dokumentala ikusiko da. Hamar minutu inguru iraungo du, eta modu erraz, zorrotz eta bisualki erakargarrian landuko ditu funtsezko kontzeptuak, hala nola biodibertsitatea, zerbitzu ekosistemikoak, kontserbazioa, seigarren iraungipena, sistema biologikoak eta biokultura.

Bisualizazioaren ondoren, elkarrizketa parte-hartzaileko gunea irekiko da. Ikasleek beren biokultura identifikatu ahal izango dute, galdera batzuei erantzunez. Dinamika horretarako, metodologia digitala edo analogikoa erabil daiteke.

Ikasleen biokulturaren azterketa egin ondoren, hainbat kontzeptu zabalduko dira, hala nola biodibertsitatearen eta klima-aldaketaren arteko harremanak, kutsadura eta toxikotasuna, habitaten suntsiketa, planeten mugak eta itzulerarik gabeko puntuak. Era berean, ikasleak ekintzara bideratuko dira, eta hainbat aukera aurkeztuko zaizkie: herritarren zientzia eta biodibertsitatea, ingurumen-

aktibismoa eta gure biokultura hobetzeko funtsezko aldatetarako.

Gaur egungo biokultura- eta biodibertsitate-krisia ingurumen-komunikazio egokiaren protokoloei jarraituz komunikatuko da, ikuspegi positibo batetik, aldatzeko eta hobetzeko aukera gisa.

Ondoren, jardueraren faserik garrantzitsuena landuko da: ikasleen galderen txanda, non gazteek zuzenean interpelatzen baitute Biookeko lantaldea landutako gaien inguruan. Biook-eko pertsonak galderei zorrotzasun zientifikoz erantzuten saiatuko da, elkarrizketa, pentsamendu kritikoa, biokultura eta ingurumen-kontzientzia sustatuz.

Gutxi gorabeherako dedikazioa:
90 minutu

Ikasgelan integrazio fasea

Ikasleek ikasitakoari jarraipena eman ahal izango diote, gelan biokultura kontzeptua landuz, eta herritarren zientzia praktikatzeko aukera izango dute, mugikorrerako aplikazio baten bidez biodibertsitateari buruzko datuak bilduz, Bioblitz proiektu bat sortuz eta Observation plataforma eta

Obsidentify aplikazioa erabiliz tokiko biodibertsitatea mapeatzeko irteera antolatuz.

A·38 Biokultura ikasgeletan: zientzia, biodibertsitatea eta parte-hartze aktiboa 03

CURRICULUMAREKIN LOTURA

Jardueran lantzen diren curriculum-ikaskuntzak:

1. eta 2. DBH

Biologia / Geologia / Natur Zientziak

- Izaki bizidunak eta haien aniztasuna
- Ekosistemak: osagaiak eta erlazioak
- Biodibertsitatearen garrantzia
- Ekosistemak eta dinamika ekologikoa
- Giza jardueraren eragina
- Jasangarritasuna

3. eta 4. DBH

Biologia / Geologia / Natur Zientziak

- Ingurumen osasuna
- Kutsadura (airea, ura, lurzorua)
- Klima-aldaketa
- Bilakaera eta biodibertsitatea
- Biodibertsitate-krisia
- Planetaren iraunkortasuna eta mugak

1. eta 2. BATXILERGOA

Biologia / Zientzia Orokorrak / Ingurumen Zientziak

- Biodibertsitatea: jatorria, kontserbazioa eta mehatxuak
- Ekosistemen funtzionamendua
- Aldaketa orokorra
- Iraunkortasuna eta garapena